

Spørreliste nr. 181

BORDDEKKING

*Denne gangen er vi interessert i borddekking. Forskjellen mellom hverdag og fest, forskjellen mellom generasjonene og endringer over tid er viktige perspektiver. Gjenstandene du bruker til å dekke bord med, og hva de betyr for deg, er viktig å få beskrevet. Det er like interessant om det er et keramikkservise du liker fargen på eller om det er et arveservise. Vi har laget en liste over det man kan bruke når man dekker bord som et utgangspunkt for deg når du skal beskrive hva du dekker med til hverdag og til fest. Har du fotografier vil vi gjerne låne dem til kopiering. Husk å beskrive i hvilken anledning de er tatt og **skriv navn bakpå**. Les gjennom hele spørrelisten før du begynner å skrive. Lykke til!*

Huskeliste over gjenstander som brukes til å dekke bord (føy til mer om nødvendig):

glass
servise
duk/brikker (stoff, voksduk, broderte, fargete)
servietter (papir/stoff)
serviettringer
dekorasjoner (blomster, lys)
dekketallerkener
tallerkendempere
smørefjeler
spisebestikk (kniv, skje, gaffel, dessert, fiskebestikk, teskje)
serveringsbestikk (til poteter, grønnsaker, hovedrett, saus, kompott)
serveringsfat (til hovedrett, poteter, grønnsaker, saus)

Hverdagsbordet

Til hverdags spiser vi gjerne tre måltider: frokost, middag og aftens. Hvor spiser du de forskjellige måltidene? Dekker du bordet til hvert av disse måltidene? Er det noen forskjell på hvordan du dekker bordet til de forskjellige måltidene?

Har du et hverdagsservise, hverdagsbestikk og hverdagskopper som du bruker når du dekker? Beskriv gjerne det du dekker med og om du har noen spesiell holdning til det (f. eks. om du liker fargen, synes koppen er god å drikke av eller er glad i tingene av andre grunner)?

Bruker du serveringsfat til hverdags, eller foretrekker du å sette grytene på bordet?

Bruker du duk på bordet til hverdags? Hva slags?

Pynter du hverdagsbordet? Hvordan?

Drikker du ettermiddagskaffen til nyhetene på fjernsynet? Dekker du med duk på bordet og spesielle kaffekopper?

Søndagsbordet

Markerer du søndagen gjennom *hvor* du dekker til de forskjellige måltidene?

Dekker du *annerledes* bord til de forskjellige måltidene på en søndag enn til hverdags? Spiller det noen rolle for hvordan du dekker om du /dere er alene eller om det er gjester med til bords (gjester kan også være barn og barnebarn som er på besøk)?

Hva ligger forskjellene i? Bruk listen i rammen over og beskriv bordet og sammenlign med det du bruker til hverdags. Tegn gjerne skisser. Dersom det ikke er noen forskjell, så skriv det. Har noe av det du dekker med, en historie?

Beskriv *kaffebordet* på søndag. Er det finere enn til hverdags? Hvordan er det finere («søndagskopper», «søndagsduk» e. l.)?

Dekker du likedan til «bare» deg/dere og til kaffegjester på søndag. Hvis du dekker forskjellig, fortell hvor forskjellen ligger.

Festbordet

Kan du beskrive hvordan du vil dekke et festbord med det du har av duker, servise, glass og bestikk? Gjør rede for hvilken fest. Bruk listen i rammen over og vær så nøyaktig og detaljert du kan. Tegn gjerne opp hvordan du plasserer bestikk og servise.

Har noe av det du dekker bordet med, en historie? Er det arvet, fått i gave eller kjøpt ved spesielle anledninger? Fortell.

Har du arvet servise, bestikk, duker som du *ikke* vil bruke? Hvorfor ikke?

Bestikk

To forskere er interessert i hva slags bestikk du dekker med til hverdags og til fest. Vi har derfor med et eget avsnitt om det. I Norge hadde/har sølvbestikken en sterk posisjon, og unge ønsket/ønsker seg sølv til bryllupet. Men i vår tid finnes det også mange pene bestikk av stål. Vi er interessert i forskjellige holdninger til hva slags bestikk vi dekker med og om de har endret seg over tid. Hvordan det var i din barndom, da du var ung og hvordan det er nå, er viktig å få vite. Siden vi her spør om ting som kan være verdifulle, minner vi om at svarene er anonyme i arkivet og for brukerne. Les gjennom spørsmålene før du begynner å skrive.

Synes du moderne spisebestikk er pene nok til å brukes også til selskaps, eller synes du at det må sølv til for at borddekningen skal være ordentlig fin?

Var det sølvbestikk i ditt barndomshjem? Hvordan ble det brukt?

Fikk du eventuelt ditt eget bestikk (gaffel, kniv og skje) som barn?

Har du spisebestikk i sølv?

Hvordan har du skaffet deg bestikken ditt? Arv, gaver, eget kjøp?

Er det forskjell i bruk, følelser, behandling når det gjelder sølv du har arvet og det du har fått og skaffet deg selv?

Når begynte du eventuelt å samle? Som ung, da du giftet deg? Samler du på ett bestemt mønster, eller synes du det er like fint å dekke med bestikk med forskjellige mønster?

Hvorfor valgte du eventuelt ett bestemt mønster? Var det noe du hadde hjemmefra, eller ville du ha helt ditt eget?

Bruker du sølvbestikken til hverdags eller bruker du det bare til spesielle anledninger? Hvilke?

Hvor mange kan du dekke til med sølvbestikk?

Har du også serveringsbestikk?

Synes du sølvbestikk krever fin oppdekning for øvrig, med pen duk, servise og glass?

Oppbevares sølvtøyet i skuffer og skap når det ikke er i bruk? Hvordan oppbevares det? Har du sølvtøy fremme til pynt?

Hva med pussing, ofte eller sjelden? Hvem pusser? Hva pusser du med? Kjøpepus eller med noe som karakteriseres som kjerringråd?

Gir du selv bort sølvbestikk? Til hvem og til hvilke anledninger?

Har du barn som du tror vil sette pris på å arve sølvtøy?

Har det hendt at du selv har lånt – eller lånt bort – sølvtøy til store anledninger? Hvilke?

Hvis du samler på bestikk i stål, nysølv eller plett, så skriv om det med utgangspunkt i spørsmålene vi har stilt når det gjelder sølvtøy.

Bordskikk

Hva er det som karakteriserer god bordskikk, evt. dårlig bordskikk? Er det forskjell på før og nå eller har du opplevd at det er forskjell i ulike sosiale sammenhenger. Gi gjerne eksempler i form av fortellinger om erfaringer.

Praktiseres bordskikk forskjellig til hverdags og til søndags, evt. til fest?

Vi har spurt om dette i en annen sammenheng, men gjenta gjerne om det blir lest/sunget bordbønn/bordvers før, evt. også etter, maten til hverdags og søndags? Til hvilke måltider? Bruker man forskjellig bordbønn til hverdags og til søndags?

Markeres bordskikk også gjennom klesdrakten? Hva mener du om bar overkropp til bords på en varm sommerdag? Hva med å kle seg pent til søndagsmiddag? Gi flere eksempler på som kan illustrere forholdet mellom klesdrakt og bordskikk.

Takker man for maten? Bare ved å si det, eller ved å ta i hånden også? Til hvert måltid og alle dager eller bare til søndags?

Setter du tannpirkere på bordet? Husker du når det eventuelt ble vanlig å bruke tannpirker i ditt hjem?

Anne Moestue

Ann Helene B. Skjelbred